

- uznání nemoci z povolání – *spadá pod působnost zdravotnických zařízení;*
- stížnosti na hygienické požadavky v pracovním prostředí (osvětlení, větrání, teplota, hluk, poskytování ochranných nápojů na pracovišti) – *spadá pod působnost krajských hygienických stanic.*

Státní úřad inspekce práce v Opavě vydal informační letáky pro občany, které jsou k dispozici na www.suip.cz, popř. na pracovištích inspekce práce a jsou zaměřeny na informace týkající se:

- vzniku a změn pracovního poměru,
- skončení pracovního poměru,
- pracovní doby a doby odpočinku, práce přesčas a dovolené,
- odměňování za práci a odměn z dohod,
- překážek v práci,
- poskytování cestovních náhrad při tuzemských pracovních cestách,
- situace, kdy zaměstnavatel nevyplatil zaměstnanci mzdu,

- agenturního zaměstnávání,
- vysílání pracovníků zaměstnavatele, který sídlí mimo Českou republiku, k výkonu práce do České republiky,
- rovného zacházení na pracovišti,
- ochrany osobních práv zaměstnanců a ochrany majetkových zájmů zaměstnavatele,
- základního poučení o pracovněprávních předpisech v České republice pro cizince.

**Státní úřad inspekce práce, odbor
pracovních vztahů a podmínek
© leden 2011 ©**

KOMPETENCE ORGÁNŮ INSPEKCE PRÁCE

Základní informace

Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, upravuje zřízení a postavení orgánů inspekce práce jako kontrolních orgánů na úseku ochrany pracovních vztahů a pracovních podmínek, působnost a příslušnost orgánů inspekce práce, práva a povinnosti při kontrole a sankce za porušení stanovených povinností.

Oblastní inspektoráty práce jsou oprávněny kontrolovat u zaměstnavatelů dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů uvedených v ustanovení § 3 zákona o inspekci práce, vyžadovat odstranění zjištěných nedostatků a za zjištěná porušení jsou oprávněny zaměstnavatelům ukládat pokuty. Při výkonu kontroly vychází inspektor/ka z dokladů a informací předložených zaměstnavatelem, což je stanoveno v zákoně o inspekci práce. Porušení pracovněprávních předpisů musí být prokázáno a je uvedeno inspektorem/kou v protokolu o provedené kontrole.

V žádném případě nemohou orgány inspekce práce v rámci svých kompetencí řešit uspokojování individuálních nároků zaměstnanců vůči zaměstnavateli (např. nemohou vymáhat nevyplacenou mzdu či jinou finanční pohledávku, či jakoukoliv jinou pohledávku).

Orgány inspekce práce nemohou, v souladu se zákonem o inspekci práce, vydávat stanoviska a výklady k jednotlivým ustanovením pracovních předpisů, mohou vyslovit pouze svůj názor týkající se problematiky pracovních vztahů a podmínek, který ale není právně závazný.

Zaměstnanec se může obrátit na soud, jelikož tento je ze zákona oprávněn řešit spory mezi zaměstnanci a zaměstnavateli o nároky vyplývající z pracovního poměru a jehož stanovisko v dané věci je závazné pro všechny účastníky sporu.

***Co mohou zaměstnanci
udělat, jestliže se domnívají,
že zaměstnavatel nedodržuje
pracovní právní předpisy***

Zaměstnanec může využít osobně poradenských dnů na místně příslušném

oblastním inspektorátu práce, případně v jeho regionální kanceláři (adresy pracovišť inspekce práce a další informace se nalézají na webových stránkách Státního úřadu inspekce práce www.suip.cz).

Zaměstnanec může zaslat dotaz písemně prostřednictvím elektronické pošty na adresu poradenstvi@suip.cz. Zaměstnanec má také možnost podat podnět k provedení kontroly, a to buď přímo na příslušném oblastním inspektorátu práce nebo případně na Státním úřadu inspekce práce (adresy naleznete na www.suip.cz). Místní příslušnost oblastního inspektorátu práce k výkonu kontroly se řídí místem činnosti kontrolované osoby (zaměstnavatele), tj. místem, kde dochází k samotnému výkonu práce. Pokud se zaměstnanec rozhodne podat podnět, bylo by vhodné k němu přiložit i kopie dokumentů týkajících se pracovního poměru zaměstnance (pracovní smlouva, mzdový výměr, potvrzení o zaměstnání, popř. další doklady související s výkonem práce). Současně je třeba uvést místo výkonu práce, neshoduje-li se se sídlem zaměstnavatele. Podnět ke kontrole je možné podat písemně,

ústně nebo telefonicky. Vyhodnocení závažnosti podnětu a stanovení termínu případné kontroly je plně v kompetenci příslušného oblastního inspektorátu práce.

***Co nespadá do působnosti
orgánů inspekce práce:***

- ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele – *spadá pod působnost úřadů práce;*
- práce na černo, nelegální zaměstnávání – *spadá pod působnost úřadů práce;*
- problémy týkající se průměrného výdělku – *spadá pod působnost úřadů práce;*
- záležitosti týkající se plateb sociálního pojištění (důchodové pojištění, nemocenské pojištění, peněžitá pomoc v mateřství) – *spadá pod správu sociálního zabezpečení;*
- záležitosti týkající se plateb zdravotního pojištění – *spadá pod správu příslušné zdravotní pojišťovny;*
- dávky pomoci v hmotné nouzi – *spadá pod působnost obecních úřadů;*